

Inhoud

1. Woord vooraf	2
2. Woudenberg in de landelijke dagbladen 1939-1945 (3)	3
3. Bezoek uit Canada	5
4. Terugblik uitstapje naar Neeltje Jans	6
5. Verslag bijeenkomst van gastvrouwen en gastheren	8
6. Verslag historische avond	13
7. Indrukken van de Culturele Dag	15
8. Vaste expositie over de kerk uitgebreid	16
9. Gulle gift van de Rabobank	20
10. Historische films in de Oudheidkamer	23
11. Nieuwe aanwinsten	24
12. Boek over Landgoed Scherpenzeel	27
13. Nieuwjaarswens	28

1. Woord vooraf

Voor u ligt het vierde nummer van het blad *Oud Woudenberg* van dit jaar. Ook dit keer hebben wij weer een keur van artikelen voor u gemaakt. Zo blijft u goed op de hoogte van de activiteiten van onze stichting.

We beginnen met het vervolg van de serie over Woudenberg in de periode 1939-1945 opgetekend uit de landelijke dagbladen. In elk volgend nummer willen we een aantal bladzijden over dit onderwerp opnemen.

Dirk Willemsen en zijn vrouw afkomstig uit Canada waren op bezoek in de Oudheidkamer op zoek naar hun Woudenbergse wortels.

Hierna volgen drie verslagen waarin teruggekeken wordt op het jaarlijkse uitstapje van donateurs, een bijeenkomst voor de gastvrouwen en gastheren van onze stichting en op de historische avond.

Dan volgen enkele indrukken van de plaatselijke Culturele Dag, waaraan ook Oud Woudenberg haar medewerking verleende.

In de tentoonstellingsruimte van de Oudheidkamer kunt u een aantal vaste exposities bekijken. Eén daarvan, die over de kerk, is onlangs uitgebreid. Wij vertellen u over de geschiedenis van de kerk.

Ook in de tentoonstellingsruimte is te vinden de tafel *Reis door de Tijd*. De Rabobank verblijdde ons met een gulle gift, die is besteed aan de vijf beeldschermen met *touchscreen* die op die tafel staan.

Foto's en films over het nabije of wat verdere verleden zijn altijd gewild. Daarom zijn we begonnen met het regelmatig vertonen van oude digitaliseerde films in de Oudheidkamer zoals u kunt lezen.

Hierna krijgt u een overzicht van de nieuwe aanwinsten voor de collectie van Oud Woudenberg. We ontvangen zoveel, dat besloten is om in het vervolg de beschrijvingen wat beknopter te doen.

Er is een boek uitgegeven over Landgoed Scherpenzeel, dat deels in de gemeente Woudenberg ligt. Het is de moeite van het lezen waard. Hierbij een recensie en hoe u het boek met korting kunt bestellen.

Wim de Greef, eindredacteur

2. Woudenberg in de landelijke dagbladen 1939-1945 (3) ¹

Onder deze kop volgen krantenberichten uit vroeger tijden, van kranten uit het bestand van de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag. De berichten zijn opgezocht en uitgeschreven door ons bestuurslid Mees de Man. Deze keer deel 3: **Krantenberichten uit 1941** (eerste gedeelte).

De papierwinkel en de bureaucratie stonden ook in 1941 niet stil, getuige enige krantenberichten.

In het *Utrechts Volksblad* van 2 januari 1941 staat een oproep aan hen die in aanmerking willen komen voor een uitkering van de Winterhulp. Zij kunnen zich bij het Gemeentehuis aanmelden.

In diverse kranten staat wat de collectes voor de Winterhulp hebben opgeleverd, deze heb ik niet opgenomen.

Het *Utrechts Volksblad* van 10 januari 1941 deelt mee dat *de uitreiking van de distributiebonnen niet zal zijn aan de Landbouwschool Woudenberg te Scherpenzeel zoals vermeld op 7 januari, maar aan het Gemeentehuis te Woudenberg. Voor de middag voor de huisnummers 513 t/m 580 en na de middag voor de huisnummers 581 t/m 610 en 863 t/m 893.*

Het *Utrechts Volksblad* van 12 februari 1941:
Bij het agentschap der arbeidsbemiddeling staan ingeschreven zeven metselaars, drie opperlieden, twee schilders en twee grondwerkers.

Het *Utrechts Volksblad*, 27 maart 1941:
Iedere houder van een bok, die dekrijp is, is verplicht hiervan aangifte te doen bij de burgemeester. De bokhouder krijgt hiervan een bewijs, dat op eerste vordering aan de politie getoond moet worden.

Het Volk 16 mei 1941: **Uw rijwielplaatje voor Winterhulp.**
Het rijwielbelastingmerk heeft nu afgedaan. Wat nu met het plaatje? Doet een goede daad en levert deze plaatjes in voor de Winterhulp aan neven vermeld adres: Gemeentehuis te Woudenberg. Moge door velen aan dit verzoek voldaan worden. (letterlijk overgenomen)

¹ Deel 1 verscheen in *Oud Woudenberg* 2012, nr. 1 en deel 2 in 2012 nr. 3.

Was de klantvriendelijkheid vroeger beter?

De courant Het nieuws van de dag, 23 januari 1941:

Afbetaling met een nasleep. In 1935 werd aan een inwoner van Woudenberg een elektrische wasmachine verkocht op afbetaling. Het gezin verhuisde naar Jutphaas en had daar stroom met een ander voltage. Door bemiddeling van de leverancier kreeg de man van de fabrikant een andere motor aangeboden voor vijf gulden. Volgens de klant is hij meerdere malen bij de leverancier geweest voor de motor, maar tevergeefs. Volgens de leverancier heeft hij de motor driemaal aan de klant aangeboden tegen betaling van vijf gulden, zonder resultaat.

Nadat de klant f.40,00 had afbetaald is hij daarmee gestopt en heeft de wasmachine vijf jaar ongebruikt onder een afdak laten staan. Later is het wrak aan de vuilnisman meegegeven. De fabrikant eiste de vijf gulden alsnog op en de klant klaagde de leverancier aan wegens het plegen van meeneed. De loopknecht van de leverancier verklaarde zich niets te kunnen herinneren van het driemaal aanbieden van de motor.

De officier van Justitie eiste acht maanden gevangenisstraf wegens meeneed en de rechter kwam tot vrijspraak wegens gebrek aan bewijs.

Uit *De Amersfoortsche Courant* van 5 juli 1941 het volgende. Ik vond het ouderwetse taalgebruik zo mooi dat ik het letterlijk heb overgenomen.

Uniforme winkelsluiting.

Uitgaande van de gedachte dat ook een winkelier wel eens rustig zijn krantje mag lezen, zonder ieder ogenblik gestoord te worden door een adspirant-koper, die evengoed een uurtje eerder had kunnen komen, hebben op initiatief van enkele belanghebbenden, alle winkeliers in Woudenberg, uitgezonderd de bakkers, die voorlopig schijnbaar geen prijs stellen op hun welverdiende rust, besloten een uniforme winkelsluiting in te voeren, welke maandag aanstaande ingaat. Overgegaan wordt tot sluiting der zaken iedere avond om 7 uur, uitgezonderd 's zaterdags, waarop het koopgrage publiek tot 8 uur terecht kan. En om geen halve maatregelen te nemen, werd tegelijkertijd overgegaan tot de invoering van een vrije middag en wel 's woensdags, waarbij precies 12 uur de knip op de deur gaat en zelfs huismoeders met geld, goede woorden en geldige bonnen geen gehoor zullen vinden voor hun smeekbeden. Laat dit dus een waar-schuwing voor haar zijn, zich tijdig van het nodige te voorzien.

Mees de Man

(wordt vervolgd)

3. Bezoek uit Canada

Dirk Willemsen en zijn vrouw Betty uit Canada op bezoek in de Oudheidkamer. (foto Wim de Greef)

Op zoek naar hun *roots* in Woudenberg bezochten op 16 september jl. Dirk Willemsen met zijn vrouw Betty uit Canada de Oudheidkamer.

Ze werden hartelijk ontvangen door Annie Robbertsen. Dirk heeft vroeger gewerkt bij het loonwerkerbedrijf van Cor en Annie Robbertsen.

Dirk is geboren op boerderij Nieuw Landaas aan de Laagerfseweg in 1951 als zoon van Karel Willemsen en Alie Verbeek.

In 1983 geëmigreerd naar Canada en is daar *dairyfarmer* (melkveehouder) in Milverton, Ontario.

Dirk is getrouwd met Betty Hoek uit Lutjebroek. Ze hebben vier dochters, die allemaal getrouwd zijn en zeven kleinkinderen.

In de Oudheidkamer konden Dirk en Betty herinneringen aan Woudenberg ophalen met de vaste bezoekers op maandagmiddag. Dat zij het naar hun zin hadden laat bovenstaande foto zien.

Wim de Greef

4. Terugblik uitstapje naar Neeltje Jans

Op 18 september jl. om half negen vertrokken wij met een bus met zestig personen en chauffeur Bertus Brouwer naar Neeltje Jans. Onderweg vertelde Bertus welke waterlopen we passeerden. Tijdens de rit werden we getrakteerd op het enige echte buitje regen van de hele dag, met uitzondering van een paar druppeltjes even later na de koffie.

Rond kwart voor elf arriveerden we op de plaats van bestemming, waar we twee kopjes koffie of thee en een echte Zeeuwse bolus kregen gepresenteerd. Aansluitend bezocht iedereen op eigen gelegenheid de diverse attracties die het werkeiland te bieden heeft. Buiten het hoofdgebouw waren dit onder andere een zeeleeuwenshow en het zeeaquarium. Diverse kleine aquaria gaven een beeld van het zeeleven op de bodem en in het water. Fascinerend was het immens grote zeeaquarium met diverse soorten haaien, roggen en andere vissen. Op een tribune was het ademloos toekijken hoe het zeeleven zich afspeelt in een entourage van zeebodem met basaltblokken, flora en fauna en nagebootste wrakken. In het hoofdgebouw werden de tentoonstelling over de watersnoodramp in 1953, het Deltaplan en de bouw van de stormvloedkering met een hoge graad van waardering druk bezocht. Op de verdieping was te zien wat de verschillende mosselculturen inhouden. Tussen de middag ging de goedverzorgde lunch er prima in. Aansluitend begon de zon te schijnen en die is niet meer weg geweest.

*Lopend of met een treintje maakten de deelnemers een interessante tocht naar het binnenste van de stormvloedkering.
(foto Ody Honders)*

Na de lunch was het om 14.00 uur tijd voor de indrukwekkende informatiefilm over de bouw van de stormvloedkering. Deze duurde ongeveer een half uur, waarna we ons opmaakten voor een bezoek aan het inwendige van de stormvloedkering. Het was boven verwachting dat iedereen er aan deel nam. Dit kwam mede door het treintje, waarvan mensen die wat minder goed ter been waren gebruik konden maken. Onder leiding van een vrouwelijke gids werd door de overige deelnemers de tocht te voet gemaakt. Zij vertelde helder over de technische aspecten en het wel en wee van de kering. De schuiven en de bedieningsmechanismen konden we van dichtbij bekijken. Iedereen was zeer onder de indruk en vond het de moeite waard om de binnenkant van een pijler als een grote betonnen huls en de techniek van zo dichtbij te bekijken. Een moment om veel respect te krijgen voor de kracht van het water.

Tegen vier uur werd de terugreis aanvaard. Nu over Rotterdam waar we na de Calandbrug door het hele Botlekgebied en langs Pernis reden. We kregen hier een indruk van de nijvere Hollandse inspanning, die meer dan iets in de wereldhandel te betekenen heeft. Daarbij was Bertus opnieuw behulpzaam als chaufferende encyclopedie. Het verfrissende sapje in de bus mocht natuurlijk niet ontbreken. Om invulling te geven aan de resterende reistijd werd iedereen door middel van een quiz overhoord ten aanzien van de opgedane kennis over het werkeiland Neeltje Jans. Tevens werd daaraan de vraag gekoppeld hoeveel watergangen we op de heenreis waren gepasseerd. Twintig minuten lang streed iedereen om de eer de twintig vragen zo goed mogelijk te beantwoorden. Gerrit en Reiertje van de Lagemaat kwamen tenslotte met vijftien goede antwoorden letterlijk als winnaar uit de bus, toen die tegen zeven uur bij Partycentrum Schimmel arriveerde.

Als sluitstuk van een uitstapje, dat door iedereen, mede door het prachtige weer als prettig, waardevol en gezellig werd beoordeeld, serveerde Partycentrum Schimmel een uitstekend verzorgde maaltijd. Om negen uur waren we weer terug bij het startpunt, het Cultuurhuis, waarna iedereen, met de blik op volgend jaar gericht, tevreden huiswaarts keerde.

Ody Honders

5. Verslag bijeenkomst van gastvrouwen en gastheren

Enkele keren per jaar organiseert Stichting Oud Woudenberg bijeenkomsten om haar gastvrouwen en gastheren van de Oudheidkamer, waar nodig, op te leiden en ervaringen te evalueren over de afgelopen periode. Zo ook op 2 oktober jl.

In het kader van opleiden hebben we een bezoek gebracht aan de Pyramide van Austerlitz om goed geïnformeerd te zijn over dit prachtige Woudenbergse monument.

Onze gastvrouwen en gastheren zullen daarmee in de Oudheidkamer hun gasten uitgebreider kunnen informeren en zo nodig doorverwijzen naar de Pyramide voor de echte beleving.

Wij werden om 16.00 uur in het koetshuis van de Pyramide ontvangen door Dick Boom en Jan Morren van de gidsengroep van de Pyramide van Austerlitz.

Ongeveer vijftientig personen luisterden aandachtig naar de heldere en warme uitleg van gids Dick Boom op deze historische plek.

Het was de legerplaats van generaal Marmont op de heide onder Zeist en Woudenberg in de jaren 1803 en 1804. Het kamp was drie kilometer lang en vijfhonderd meter breed. Het lag bij het huidige dorp Austerlitz en strekte zich uit tot voorbij het huidige KNVB-centrum.

De Pyramide van Austerlitz is gelegen op grondgebied van Woudenberg op een hoog punt van de Utrechtse Heuvelrug. In 1804 liet generaal Marmont de Pyramide bouwen door het Frans-Bataafse leger, als eerbetoon aan zijn vriend en voorbeeld Napoleon Bonaparte. Geïnspireerd door diens veldtocht naar Egypte, koos Marmont voor een piramide, bekroond met een obelisk. Deze obelisk was van hout en raakte snel in verval.

Napoleons broer Lodewijk Napoleon, in die tijd koning van Holland, gaf het monument de naam 'Pyramide van Austerlitz' naar de door Napoleon in 1805 gewonnen Slag bij Austerlitz in het huidige Tsjechië.

Het oprichten van een piramide met houten obelisk werd gerealiseerd in 27 dagen en was 23 meter hoog. De grond waarop hij stond was van boer Van Ginkel die op Heischoten woonde, nabij de Meent.

Op 16 april 1805 kocht generaal Marmont deze grond van hem.

In 1816 verkocht hij het aan Van Asch van Wijk. In 1876 kocht Anna Alida Stoop, douairière van A.J. de Beaufort, de Pyramide met herberg en grond. Door vererving is de eigendom in handen gekomen van de familie

De Beaufort en maakt thans onderdeel uit van Landgoed Den Treek-Henschoten BV.

De uitspanning werd verhuurd aan Dirk van Kolfschoten, wiens nazaat Hugo van Kolfschoten deze tegenwoordig exploiteert.

Door het toenemende toerisme werd de uitspanning gestaag uitgebreid met diverse gebouwen, een groot terras, en onder andere een overdekte miniatuur autobaan. De Pyramide van Austerlitz werd een begrip en bij hele generaties een verplicht nummer bij schoolreisjes.

In 1894 werd een nieuwe obelisk gebouwd van steen, maar de Pyramide zelf werd nauwelijks hersteld. Tot een aantal jaren geleden was slechts de stenen obelisk op de top van de Pyramide te zien, doordat er door de jaren heen weinig onderhoud meer aan het monument gepleegd was.

Diverse overheidsinstanties hebben in samenwerking met de Franse overheid besloten dat het monument een monument moet blijven.

Medio 2000 is besloten het geheel, met het bos erom heen, te gaan renoveren met als uiteindelijke resultaat dat de Pyramide onder de stenen obelisk weer zichtbaar is geworden.

De restauratie van de Pyramide is in 2008 afgerond. Blijvend onderhoud is echter noodzakelijk gebleken.

De Pyramide is het symbool van de invloed van de Franse tijd op Nederland

De Franse tijd is essentieel geweest voor het ontstaan van Nederland als eenheidsstaat met aan het hoofd een koning. Nederlandse patriotten en verlichte regenten hebben onder de leus 'vrijheid, gelijkheid en broederschap' voor het eerst ons huidige democratische bestel geïntroduceerd. Napoleon Bonaparte wist met zijn Code Civil van Nederland een moderne rechtsstaat te maken. Het onderwijs werd verbeterd, er kwam een nieuw belastingstelsel, het Kadaster, het Burgerlijk Wetboek en de Burgerlijke Stand werden ingevoerd. Minder populair was de invoering van de militaire dienstplicht. De Rijksmunt in Utrecht werd opgericht voor het produceren van de nationale munt. Het decimale stelsel werd geïntroduceerd en er kwamen standaarden voor maten (meter, liter) en gewichten (kilo).

Monument de Pyramide met het informatiecentrum wordt steeds meer het symbool in Nederland van de invloed die de Franse tijd op Nederland heeft gehad en nog steeds heeft.

Dick Boom toonde vervolgens een korte film waarin het gesprokene op beeldende wijze de revue passeerde.

Deze film wordt op verzoek aan elke bezoeker getoond.

Gids Jan Morren van de Pyramide geeft uitleg aan gastvrouwen en gastheren van Oud Woudenberg aan de voet van het imposante bouwwerk. (foto Wim de Greef)

Hierna nam Jan Morren het stokje over en hij begeleidde ons naar de top van de Pyramide. Ondertussen vertelde hij ons diverse bijzonderheden met mooie anekdotes en maakte hij ons attent op de informatiepanelen. De top van de Pyramide fungeerde in de Tweede Wereldoorlog als uitkijkpost voor de Duitsers. Omdat de geallieerden dit onderkenden lieten zij het plateau en de obelisk door jachtvliegtuigen onder vuur nemen. De beschadigingen aan de stenen van de obelisk zijn aan de buitenkant nog altijd duidelijk zichtbaar. Of er ooit een koepel op de obelisk heeft gezeten, die er mogelijk is afgeschoten, is niet bekend. Wel dat kort na de Tweede Wereldoorlog een koepel in glas en metaal is geplaatst naar ontwerp van ir. J.B. Baron van Asbeck. Dit was omdat de obelisk toen een functie als brandtoren kreeg.

Na van het uitzicht genoten te hebben begaven wij ons weer naar de parkeerplaats en reden in diverse auto's of op de fiets naar het Cultuurhuis in het dorp.

De gastvrouwen en gastheren van Oud Woudenberg zijn teruggekeerd op hun thuisbasis in het Cultuurhuis: de Oudheidkamer. (foto Wim de Greef)

Het gezelschap verzamelde zich om zes uur in de Oudheidkamer, aangevuld met een tiental gastvrouwen en gastheren die niet eerder aanwezig konden zijn.

Voorzitter Johan de Kruijff hield een korte toelichting waarna ieder de microfoon werd voorgehouden om ervaringen te delen of wensen naar voren te brengen.

- De Oudheidkamer is nu vijf dagdelen open maar het publiek is niet makkelijk boven te krijgen. Dit heeft ook te maken met de summiere vermelding op de begane grond en het ontbreken van bewegwijzering.
- Annie Robbertsen heeft daarom twee verplaatsbare openingsborden laten maken. Tijdens de openingstijden moet de dienstdoende gastvrouw of -heer één bord plaatsen op de begane grond naast de boekenkar (ophalen en wegzetten in de hal aan de zuidzijde) en het andere bord plaatsen naast de trappenhuisdeur op de eerste verdieping (ophalen en wegzetten bij de ingang van de Oudheidkamer)
- De gastvrouwen en gastheren wordt gevraagd zelf tijdig vervanging te regelen als zij onverhoopt niet kunnen.
- De gastvrouwen en gastheren wordt gevraagd bij het sluiten van de Oudheidkamer de vaat in vaatwasser van de keuken te zetten (de vaatwasser niet aanzetten).

- De dinsdagochtend en vrijdagavond komen weinig bezoekers.
Om meer gasten te trekken wordt vanaf 5 november op dinsdagmorgen en vrijdagavond een korte film vertoond, zoals de al eerder verschenen interviews met oud-Woudenbergers of oude Woudenbergse filmopnamen. Het filmprogramma wordt vanaf 2014 via de pers en via e-mails aan onze donateurs en in het blad *Oud Woudenberg* bekend gemaakt.
De instructie over het gebruik van de dvd-recorder wordt door Johan bij de bar neergelegd en eveneens per e-mail toegezonden aan de gastvrouwen en gastheren.
- Alle aanwezige en niet-aanwezige gastvrouwen en gastheren hebben per e-mail het ontruimingsplan Cultuurhuis en een verkorte procedure brand, overval en ongeval toegezonden gekregen.
Op 20 november werd een ontruimingsoefening georganiseerd.
- Klimaatregeling: in de vide zijn vier ventilatoren aangebracht.
Dat zorgde voor lagere temperaturen in de hal van het Cultuurhuis. Echter in de Oudheidkamer liep de temperatuur deze zomer meerdere keren op tot 28 graden. Dan bleef de Oudheidkamer noodgedwongen dicht. In het volgende overleg met de gemeente zal dit onder de aandacht gebracht worden.
- Regelmatig zal het bestuur per e-mail de gastvrouwen en gastheren op de hoogte houden van veranderingen.
- Deze bijeenkomst is speciaal georganiseerd voor gastvrouwen en gastheren van de Oudheidkamer, maar het bestuur heeft inmiddels besloten bij soortgelijke bijeenkomsten in de toekomst ook de andere vrijwilligers van Stichting Oud Woudenberg te vragen.
Deze avonden geven namelijk een goed inzicht in waar we met ons allen mee bezig zijn en het verhoogt de saamhorigheid.

Hierna werd de aanwezigen een buffet aangeboden met warme soep, gemaakt door een van onze gastheren, Cor Robbertsen. Daarna konden salades, warme gehaktballetjes, kip, etc. worden gegeten. Tenslotte werd de vluchtweg bekeken, die in geval van calamiteiten gebruikt kan worden. Rond acht uur werd de avond afgesloten. De organisatie bij deze hartelijk bedankt.

Johan de Kruijff, voorzitter

6. Verslag historische avond ²

Ongeveer honderdtachtig donateurs hadden zich op 13 november onder het genot van een aangeboden kopje koffie of thee in gebouw Eben-Haëzer verzameld om deelgenoot te worden van het op video opgenomen levensverhaal van Gerrit van de Lagemaat van Jacobs Hoeve. Uit het leven gegrepen lotgevallen van een bekende Woudenberger, die op boeiende wijze de aanwezigen aan zich wist te binden. Na de openingswoorden van voorzitter Johan de Kruijff, die iedereen welkom heette, startte de 55 minuten durende film die van begin tot eind garant stond voor een ademloos publiek. Zowel de tijd van Gerrits kinderjaren, maar vooral zijn belevenissen in de periode van de Tweede Wereldoorlog, waren enerverend, spannend en meeslepend. Hilarisch was zijn verhaal over de wijze waarop hij zijn echtgenote Reiertje heeft leren kennen. Tenslotte verwoordde hij zijn beleving van de positieve en negatieve veranderingen in Woudenberg en gaf enkele aanbevelingen voor de toekomst.

Na een korte pauze was het woord aan drs. Pieter B. Koekkoek, kerkhistoricus en predikant van de Protestantse Gemeente De Voorhof. Hij deed verslag van het onderzoek naar de geschiedenis van de oorsprong van Woudenberg. Dit onderzoek heeft hij samen uitgevoerd met bodemkundige Derk Eilander en Carina Verschoor BA, die haar masteropleiding archeologie aan de universiteit Leiden doet. Beiden waren in de zaal aanwezig. In de afgelopen maanden werden zij bovendien bijgestaan door de bekende paleo-geograaf dr. Henk Weerts ³. Het westen van Woudenberg, gezien vanaf de Poort tot aan de rotonde bij de Zeisterweg, ligt in een 'put'. Het oudste deel van Woudenberg, ongeveer het gebied van de Voorstraat met de woningen en achtertuinen, was in de dertiende eeuw omgracht. Bij het graven van de grachten is hiertussen grond opgebracht, waardoor een ophoging van drie hectare groot werd geschapen. Dit werd als 'berg' aangeduid, in de betekenis van een 'geborgten plek'. Het lag in het Westerwoud, een moerasbos. Zo ontstond de naam 'Woudenberg' voor de berg in het Woud. Bij het uitgraven van de kelder van DigiShop werd het bewijs geleverd dat de meest zuidelijke gracht ongeveer drie meter breed en ruim twee meter diep was.

² Deze avond is gehouden op 13 november 2013 en niet op 27 of 28 november zoals in het vorige nummer van *Oud Woudenberg* abusievelijk stond vermeld. Iedere donateur heeft over deze gewijzigde datum tijdig een brief ontvangen.

³ paleo = de oudste periode betreffend

Dr. Henk Weerts (links) beantwoordt vragen van de onderzoekers Derk Eilander, drs. Pieter Koekkoek en Carina Verschoor BA (v.l.n.r.) over het circa anderhalve meter lange grondprofiel (links op tafel) dat afgelopen zomer is opgeboord in de achtertuin van Voorstraat 47.

De Voorstraat met de huizen en tuinen behoort tot het oudste deel van Woudenberg (de 'berg').

Het bodemprofiel geeft de bodemopbouw van eeuwen weer.

Er kan veel informatie aan worden ontleend over de vroegste geschiedenis van Woudenberg.

(foto Johan de Kruijff)

De huidige kerkgracht is nog het enige restant van deze omgrachting. Grondboringen tot ongeveer anderhalve meter tot op de oude stuifzanden hebben duidelijkheid gebracht in de grondstructuur van dit gedeelte. Datering aan de hand van zaden en pollen bleek echter niet mogelijk. De opgedane gegevens in vergelijking met overgeleverde archiefstukken doen vermoeden dat het waarschijnlijk is dat dit oudste gedeelte van het dorp is ontstaan in 1240 of 1241. Omdat uit bronnen blijkt dat 1240 een uitzonderlijk nat jaar was en het jaar daarop uitzonderlijk droog, is de uitkomst volgens Pieter Koekkoek dat het ontstaansjaar van Woudenberg op 1241 kan worden vastgesteld. Enkele decennia na het ontstaan van van het omgrachte dorp is door Elias van Rijningen vlak ten zuidwesten hiervan stenen huis (kasteel) gebouwd, 't Schilt geheten. De uitkomst van dit alles is voor Pieter Koekkoek een reden om de gemeente Woudenberg het idee aan de hand te doen in 2016 het 775e geboortjaar uitbundig te vieren. Stichting Oud Woudenberg sluit zich hierbij van harte aan.

Geheel op tijdschema sloot Johan de Kruijff de bijeenkomst af met een dankwoord aan de onderzoekers. Terugziend op een boeiende avond verwees hij nog even naar de bus voor de vrijwillige bijdragen als onmisbaar object voor het dekken van kosten.

Ody Honders

7. Indrukken van de Culturele Dag

Op 14 september jl. -de tweede zaterdag van die maand- was het de jaarlijkse landelijke Open Monumentendag. De gemeenten Woudenberg, Scherpenzeel en Renswoude werken hierbij samen. Dat wil zeggen dat Open Monumentendag om beurten wordt gehouden in één van deze drie gemeenten. Dit jaar was Renswoude aan de beurt. Dit betekende dat veel monumenten in die plaats open waren en dat de monumenten in Woudenberg en Scherpenzeel gesloten bleven.

Los hiervan werd in Woudenberg op diezelfde dag een culturele dag gehouden. Dan is het cultuurhuis de hele dag open en organiseren veel culturele organisaties uit Woudenberg daar in en omheen activiteiten. Dit jaar was de Culturele Dag omgedoopt tot Culturele *Proefdag*, met speciale aandacht voor de samenhang tussen cultuur, koken en kunst. Dit uitte zich in een multiculturele kookmarkt, optredens op het gebied van zang, dans, muziek, toneel en een informatiemarkt met het plaatselijke culturele programma-aanbod voor het komende winterseizoen. De Culturele Dag werd gehouden tussen 10.00 en 18.00 uur. Als slot was er 's avonds een Bachconcert in de grote kerk.

Ook Oud Woudenberg, had die dag de Oudheidkamer geopend en zij was vóór het Cultuurhuis met een kraam aanwezig. Annie Robbertsen en haar team zorgden, gekleed in streekdracht, voor nostalgische lekkernijen, zoals zelfgemaakte advocaat en boerenjongens, snoep van vroeger en ranja met een rietje. Ook werden er heerlijke Oudhollandse wafels gebakken.

Piet de Kruif

8. Vaste expositie over de kerk uitgebreid

In de Oudheidkamer is een aantal vaste exposities, waaronder die over de oude Woudenbergse kerk. Dit thema is verplaatst en uitgebreid met foto's en voorwerpen die iets weergeven van de geschiedenis van de oude kerk aan de Schoutstraat. Deze is in gebruik bij de Hervormde Gemeente Woudenberg (PKN).

Het leek ons een goede gedachte om bij deze gelegenheid iets te vermelden over de historie van dat kerkgebouw, een beeldbepalend monument in het centrum van ons dorp.

Ontstaan

Oorspronkelijk was het een Romaans of Romano-Gotisch zaalkerkje, gebouwd rond 1300. De voet van het doopvont, die buiten de toren aan de zuidzijde ligt, is hiervan het enige overblijfsel, samen met het stenen hoofdje dat hier oorspronkelijk bij heeft gehoord en nu in de vitrine van Oud Woudenberg ligt. Het is mogelijk dat hiervóór al een houten kerkje op deze plaats heeft gestaan. Hiervan zijn echter geen sporen terug gevonden. Rond 1375 is de toren tegen de kerk geplaatst. Deze is vandaag de dag nog grotendeels in de oorspronkelijke staat. Het is een rijksmonument en sinds 1869 eigendom van de burgerlijke gemeente. Het glas-in-loodraam boven de toreningang herinnert aan de restauratie van 1952 en bevat het wapen van Woudenberg.

Rond 1425 is de kerk aan de oostzijde uitgebreid met een Gotisch koor.

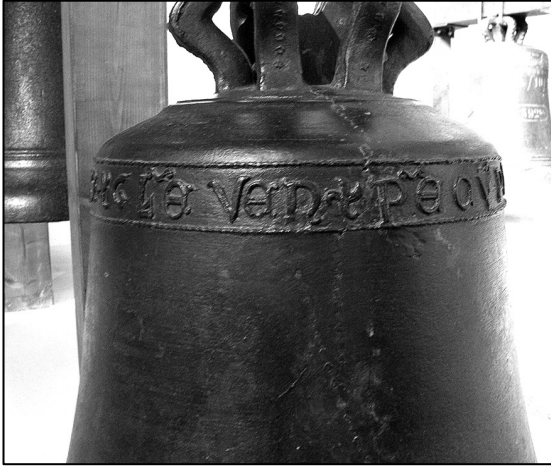
Vóór de reformatie was de kerk, zoals elke kerk destijds, rooms-katholiek en gewijd aan St. Catharina van Alexandrië.

Catharina leefde eind derde eeuw. Zij was standvastig in haar geloof en werd daarom door de keizer veroordeeld tot de dood door het rad (wiel). De overlevering vertelt dat haar lichaam door de engelen werd gedragen naar de Sinaï. Daar staat, ook nu nog, een zeer oud klooster, het St. Catharinaklooster. Zij is de patrones van onder andere leraren, theologen en boekdrukkers. Haar feestdag is 25 november.

Luidklokken

Van de twee luidklokken in de toren is de kleinste de oudste, waarschijnlijk vroeg veertiende eeuws. Deze klok en haar randschrift diende als ontwerp voor het kerkzegel van de Hervormde Gemeente.

Het randschrift luidt: *O Rex gloria veni christi com pasce* (met de spel-fout *groria*), vertaalt: 'O Koning der glorie, kom met vrede'.

In museum 'Klok en Peel' te Asten is een klok te zien met hetzelfde randschrift als op de kleine klok in de toren van de oude kerk in Woudenberg, zoals ik deze zomer zag.

De klok in het museum (zie foto) is uit 1318.

De conservator van het museum wist te melden dat het in die tijd een veel voorkomend randschrift was.

(foto Piet de Kruif)

Mogelijk was deze luidklok in Woudenberg al in gebruik vóór dat er een toren stond en was deze opgehangen in een houten klokkenstoel. Deze kleine klok noemde men vroeger de 'papklok'. Hij werd om 21.00 uur geluid, en velen aten dan een bord pap voor het naar bed gaan.

De grootste klok heeft een diameter van 131 cm. Hij is gemaakt in 1512 en heeft als randschrift:

*Salvator is mijn naam mijn gheluit is
Voor God bequaem den levenden roep ic
Den dooden overlu ic hagel ende
Doner verstoer ic Henricus de Berch
Me fecit anno domini MCCCCXII*

Uitbreiding

In 1800 is de kerk te klein. Het koor wordt afgebroken en de schipmuren verlengd naar het oosten. De vernieuwde kerk werd op 6 november 1808 in gebruik genomen. In de Oudheidkamer bevinden zich twee maquettes van de kerk, één in de achttiende eeuwse situatie en één zoals die er uitzag na de uitbreiding van 1808.

De laatste restauratie is van 1952-'53 en wordt de kerk uitgebreid met twee zijbeuken.

De torenspits is in 1967 gerestaureerd en in de tachtiger jaren van de vorige eeuw is de kerk van een nieuw dak voorzien.

Het huidige interieur van de oude kerk gezien vanaf de plek waar de preekstoel staat richting het orgel (oost-west).

De doopbekkenhouder is aan de preekstoeltrap bevestigd.

Op de vloer liggen oude grafzerken al dan niet met opschrift.

In het schip hangen drie kroonluchters; de kerkbanken staan daaronder.

(foto Piet de Kruif)

Preekstoel

De eikenhouten kansel is zeventiende eeuws en is in 1808 tegen de noordmuur geplaatst. In 1952 verplaatst naar de oostzijde.

Een koperen lezenaar en doopbekkenhouder (zie foto) sieren de preekstoel en zijn geschonken door Andries Abbema, heer van Lichtenberg, een kasteel voorheen aan de weg naar Maarsbergen. Ingegraveerd zijn wapen en de tekst:

*De Welgeboore Heer Andries Abbema / Heere van Ligtenberg enz.
heeft dit koperwerk / aan de Predikstoel tot gebruyk van den / H.
Dienst aan de Kerk van Woudenberg vereert. / op den 14. nov. 1708.*

Herenbanken

In de noordbeuk staat de bank voor van Geerestein.

Voorheen waren ook banken voor Maarsbergen en Lichtenberg in de kerk aanwezig. De overhuifde bank in de zuidbeuk is uit 1963.

Kroonluchters

De eerste en oudste (kaarsen)kroon hangt voor het orgel en is een geschenk van de vrouwe van Maarsbergen Anna Maria de Marez in 1699 ter gelegenheid van haar huwelijk met Steven van Lynden in 1698 op Geerestein. De tweede is daarna door de kerkenraad aangeschaft. De derde is aangeschaft bij de uitbreiding van 1808. De kronen in de beide zijbeuken zijn uit 1953 en een geschenk van de toenmalige president-kerkvoogd G. van Cooten ter gelegenheid van de restauratie en uitbreiding.

Avondmaalszilver

De twee bekers met het wapen Van Weerdenburch zijn een geschenk van Mechteld van Weerdenburch tot Bruinenburg in 1692. Zij woonde aan Ekris op het huis Bruinenburg waar de bekers na gebruik weer dienden te worden teruggebracht.

Drie zilveren schalen zijn in 1829 geschonken door de weduwe J. v.d. Broek. In 1877 schonk jonkheer Hooft de fraaie zilveren schenkan.

De offerblokken⁴ van ebbenhout met zilverbeslag zijn uit 1882.

Recent zijn er als uitbreiding enkele nieuwe bekers aangeschaft.

Orgel

In 1868 gebouwd door de Amsterdamse orgelbouwer Herman Knipscheer. Prijs destijds f.3100,00. De laatste restauratie is van 2009.

Begraven

Eertijds werd er in en om de kerk (het kerkhof) begraven. Vanaf 1 januari 1829 heeft de overheid verboden om in de kerk te begraven.

In die tijd werd de nieuwe algemene begraafplaats aan de Voorstraat gerealiseerd. Diverse zeventiende en achttiende eeuwse grafzerken met opschrift bevinden zich nog in de kerk. Zij zijn willekeurig neergelegd in de gangpaden en het liturgisch centrum rond de preekstoel.

Piet de Kruif

Bron: bibliotheek Stichting Oud Woudenberg

Met dank aan drs. Pieter Koekkoek voor enkele opmerkingen die in bovenstaand artikel zijn verwerkt. Zie ook zijn artikel: 'Het ontstaan van de kerk van Woudenberg als parochiekerk', in *Oud Woudenberg*, 2011, nr.3.

⁴ Kistje of kastje in de kerk met gleuf, voor geldelijke bijdragen.

9. Gulle gift van de Rabobank

Commissielid Rabobank Coöperatiefonds van de Rabobank Woudenberg-Lunteren Marcel Warnaar (links) en Jamie Duijvestijn (niet op de foto) overhandigen een cheque van € 4000,00 aan voorzitter Johan de Kruijff (midden) en secretaris Ody Honders van Stichting Oud Woudenberg. Hiermee konden vijf computerschermen (twee zichtbaar rechts op de foto) worden aangekocht voor de tafel Reis door de Tijd. (foto Arno Verkuil)

Tafel Reis door de Tijd volledig operationeel in de Oudheidkamer

Wij prijzen ons gelukkig dat de Rabobank Woudenberg-Lunteren, door de beschikbaarheid van een Coöperatiefonds, het mogelijk heeft gemaakt om gemiddeld honderdvijftig bezoekers per maand met het fenomeen *Reis door de Tijd* te confronteren in de Oudheidkamer.

De tafel *Reis door de Tijd* is een grote kast van om en nabij vijf meter lengte op tafelhoogte. Uitgevoerd met als vitrine ingerichte en van spiegels voorziene onderkasten. Hierin worden oude, in Woudenberg gevonden, scherven en voorwerpen tentoongesteld.

Op deze kast bevindt zich het wezenlijke en belangrijkste van *Reis door de Tijd*, namelijk vijf beeldschermen met *touchscreen*. Deze zijn aangesloten op een eigen computer, die zich in een loze ruimte onder het blad bevindt.

Elk beeldscherm is gevuld met zijn eigen informatie over een bepaalde tijdsperiode. Deze periodes betreffen:

- 777 - 15e eeuw
- 15e eeuw - Bataafs-Franse tijd
- 1795 - 1900
- 1900 - 1950
- 1950 tot heden

Voor de hele geschiedenis moet de bezoeker dus alle vijf beeldschermen langs.

Elke tijdsperiode is onderverdeeld in onderwerpen welke op het scherm kunnen worden aangeraakt, waarna subonderwerpen verschijnen.

Bijvoorbeeld: Het tweede scherm over de periode *777-15e eeuw*, geeft als een van de onderwerpen *Kastelen*.

Bij het aanraken van dit woord verschijnt een lijstje met de namen:

- De Steen (= 't Schilt)
- Burgwal
- Geerestein
- Groenewoude

Bij aanraken van een van deze kastelen op het scherm verschijnt de basisinformatie over dit onderwerp, zowel plaatjes als leestekst.

Bij meerdere plaatjes of grotere hoeveelheid tekst over dit onderwerp kan door 'vegen' van links naar rechts worden gebladerd.

Op deze manier kan de bezoeker op interactieve wijze door de hele *Canon van Woudenberg* en aanvullende geschiedenis heengaan. Iemand die dit proces in een keer wil doorlopen is wel een uurtje bezig.

De computer is in eerste instantie gevuld met zoveel mogelijk essentiële informatie. De informatie is echter nog niet compleet. Bovendien komen er na een eerste vulling altijd missers aan het licht. Heden moet er nog een aantal correcties worden doorgevoerd. Bovendien moet hier en daar nog het nodige worden aangevuld, hetzij als nieuw onderwerp, hetzij als uitbreiding van de bestaande informatie.

Dit zal gebeuren zodra Oud Woudenberg een specialist als vrijwilliger heeft gevonden die deze technische procedures in zijn (haar) vingers heeft en regelmatig kan uitvoeren.

Eigenlijk is het nooit klaar. Er komt altijd weer nieuwe informatie boven water.

Aanpassingen zullen worden doorgevoerd aan de hand van de artikelen 'Uit de Oudheidkamer' die de geschiedenis van Woudenberg weergeven.

Deze artikelen verschijnen eens per twee weken in *De Woudenberger*.

Zij zijn gebaseerd op publicaties over de geschiedenis van Woudenbergse aan de hand van gerenommeerde onderzoekers. Vóór publicatie worden de krantenartikelen ook nog doorgelezen en beoordeeld door meerdere Woudenbergse ingewijden.

Deze artikelen lopen parallel aan de informatie van *Reis door de Tijd*.

Zij vormen straks een basis voor een correcte weergave van de informatie die via het *touchscreen* van de vijf beeldschermen is te vinden.

Wij hopen hiermee op een aantrekkelijke manier de geschiedenis van Woudenberg onder de aandacht te brengen van een breed publiek.

De impact van een Oudheidkamer schuilt daarin dat oudheden op een dynamische manier worden gecombineerd met moderne techniek.

Op deze wijze draagt de Stichting Oud Woudenberg bij aan de ontsluiting van de Woudenbergse geschiedenis voor een ieder die daar nieuwsgierig naar is of er gewoon gezonde belangstelling voor heeft.

Dit alles is mede mogelijk gemaakt dankzij de gulle gift van het Rabobank Coöperatiefonds van de Rabobank Woudenberg-Lunteren.

Ody Honders en Johan de Kruijff

10. Historische films in de Oudheidkamer

De afgelopen maand hebben we proefgedraaid om wekelijks historische films te vertonen in de Oudheidkamer.

De tijden zijn op dinsdagmorgen vanaf 10.15 uur en vrijdagavond vanaf 19.15 uur. Dat slaat aan en daarom hebben we voor het eerste kwartaal in 2014 de volgende films voor u klaar staan.

Historische films te zien januari-maart 2014 in de Oudheidkamer:

Datum	Film
dinsdag 7 januari en vrijdag 10 januari	Mario, Dick en Gerrit stepmarathon Rome (1988)
dinsdag 14 januari en vrijdag 17 januari	Interview met Gerrit van de Lagemaat (levensloop)
dinsdag 21 januari en vrijdag 24 januari	Woudenberg in 1952
dinsdag 28 januari en vrijdag 31 januari	Interview met Rijkje de Kruijff-de Kruif (uit de Meent)
dinsdag 4 februari en vrijdag 7 februari	Interview met Henk van Ginkel (oorlogsherinneringen 1943-1945)
dinsdag 11 februari en vrijdag 14 februari	Henk Westbroek in Woudenberg 2004
dinsdag 18 februari en vrijdag 21 februari	Opening Oudheidkamer 21 april 1995
dinsdag 25 februari en vrijdag 28 februari	Interview met Wim van de Wiel (levensloop)
dinsdag 4 maart en vrijdag 7 maart	Opening Cultuurhuis 3 maart 2012
dinsdag 11 maart en vrijdag 14 maart	Interview met Gerrit den Daas (levensloop)
dinsdag 18 maart en vrijdag 21 maart	Roomboterfabriek 'De Vooruitgang' 1953
dinsdag 25 maart en vrijdag 28 maart	Tabaksteelt in Woudenberg en omgeving

Als de film korter is dan een uur, draaien we de film twee keer.

Johan de Kruijff

11. Nieuwe aanwinsten

Hieronder volgt een overzicht van nieuwe aanwinsten voor de collectie van Stichting Oud Woudenberg, die zijn geschonken tussen 1 augustus en 1 november 2013. Alle gevers onze hartelijke dank!

J. van Asselt Rzn.	Om te scannen: foto van zijn grootouders Van Asselt uit circa 1928.
D. Boom	Partij leesboekjes van de openbare lagere school (jaren vijftig).
B. Bos-Brink	Theepot en kopje met afbeelding van de Pyramide van Austerlitz.
A.C. Bouwmeester	Knipsel uit <i>De Woudenberger</i> (1967) met artikel van de geboorte van zijn dochter als 6000e inwoner.
J. de Bree	Drinkglas met afbeelding van Hotel De Schans.
W. de Rijke-Lenten, Leusden	Afdruk van tekening in lijst met bouwvakkers bij huis in aanbouw.
A. Hazeleger-Donselaar	Een leesboekje, een zangbundel voor het Nederlandse Leger en een receptenboekje.
G. Donselaar-van Laar	Twee rouwkaarten en om te scannen: dertien foto's, een uittreksel van de huwelijksakte van haar grootouders Van Laar uit 1891 en een aantal bladzijden uit een schoolschrift van haar grootmoeder Willemijntje van de Haar uit 1868.
O.G. Druijff-Schimmel	Notariële akte uit 1898: Bewijs van eigendom voor haar grootvader Jakob Schimmel van een stuk weiland en weg aan de 'Slappendelschenweg'.
G.J. van Ee	Om te scannen: foto van oud-burgemeester J.B. de Beaufort (1847-1924) en een foto van een schilderij van Cornelia Wolfswinkel-Meerbeek (1859-1946).

J. van Egdom Hzn.	Foto van Fidelio en foto van de jongelingsvereniging op stap met ds. Klomp (ca. 1930).
Jkvr. L.F.E. Eschauzier-van den Bosch, Rotterdam	Afkomstig uit het gezin van haar grootvader jhr. J.K.H. de Beaufort (1879-1962) van De Heiligenberg te Leusden: drie paar damesschoenen, drie kleren-hangers, doosje <i>crackfree</i> , bediende strik, brillenhuis (=doos), gebreide kruikzak, twee condoleancekaartjes van J.B. de Beaufort en echtgenote van Laanzicht en een boek over het koningshuis.
C.J.W. Gerritsen-Verhoef	Zes boeken over de stad en provincie Utrecht, een afdruk van een tekening in lijst met stadsgezicht Utrecht, twee kalenders uit 1990 en 1991 en een kopie van een gravure van Geerestein.
W.J.H. Hekkers-Verkerk	Een houten tafelhumidor met opschrift 'B.J. Zwart'. Een humidior is een kistje voor het bewaren van sigaren op de juiste vochtigheidsgraad.
K.B. Höster, Leusden	Een knijpkat uit de jaren 1940-'45 van zijn vader en van zijn zwager Klaas Alting een herinneringsmedaille '1947,'48,'49' gekregen als Indiëganger.
G.S.P.C.K. van Kalveveen	Om te fotograferen: Diploma modevakschool mej. G. van Essen uit 1929.
G. van de Kraats	Een huisbijbel uit 1780 met voorin geschreven: 'Willempje van de Peut' en het boek <i>Redelyke Godtsdienst</i> (deel twee en drie bij elkaar ingebonden) van W. à Brakel uit 1720. Met voorin enkele losse handgeschreven negentiende eeuwse briefjes.
A.E. de Kruijf-Bos	Oranje geëmailleerde melkkoker en een doos letterstempels voor school.
D.B. de Kruif	Tijdschriften en boekjes e.d. over het koningshuis (vanaf 1923) en de Watersnoodramp van 1953. Tijdschrift <i>Het Leven</i> : zeven nummers uit de periode 1923-1938.

A.J. van Leeuwen- van Garderen	Twaalf foto's van haar vader in functie als politie-agent, negen foto's van het gemeentehuis en kruispunt De Poort (vóór ca. 1955), pentekening van het gemeentehuis, krantenknipsel, patronen voor borduurwerk, boekje <i>Versjes uit Grootmoeders tijd</i> .
J. Meerbeek- van Egdome	Om te scannen: foto's, rouwkaarten en identiteitsbewijzen e.d.
H.G. Moesbergen	Herinneringen aan de laatste oorlogsweek (mei 1945), opgeschreven door Katrien Koudijs, drie foto's uit de woning Stationsweg 169 met muurtekeningen uit de mobilisatie, zestien andere foto's en een brief van de Oranjevereniging uit 1994.
R.E. Pastoors	Een kleuterschoolfoto, ca. 230 spelerskaarten van oud-leden van de Basketballvereniging, twee asbakken in autovorm met opschrift 'H.G. v. Vlastuin, Dorpsstraat 33a, Woudenberg, Taxi, Trouwrijden'.
J. Rutgers- de Bruin E.C. Veldhuis	Twee posters met afbeeldingen van Ot en Sien. Drie leesboekjes, drie oude exemplaren van <i>De Klapperman</i> en een foto.
H. Voolstra- Methorst, Ugchelen	Nummerbewijs auto uit 1926 t.n.v. H. Methorst, reçu gemeente Maarn uit 1938 'wegens verschuldigd huwelijksrecht', vijf distributiestamkaarten (1939 en later) t.n.v. G. Methorst, G. Methorst-Veenfliet en Hendrica Methorst, bonkaart voor tabak, spaarbankboekje uit 1976 t.n.v. G. Methorst. Alles in een portefeuille voor autopapieren van garage Honders.
W. van der Wiel	Vier foto's met diverse onderwerpen.
H. Wildschut	Bouwsteentjespuzzel met opschrift: 'Supermarkt G.J. van Ee' (ca. 1975).
mevr. J.A.C. van Zuijlen	Scheermesslijper en twee witte manchetten van gesteven katoen.

12. Boek over Landgoed Scherpenzeel

Onlangs verscheen een nieuw boek onder de titel: *Verhalen van Scherpenzeel* (zie foto van de omslag hiernaast). Het gaat over de geschiedenis van Landgoed Scherpenzeel.

Landgoed Scherpenzeel is een familiebezit van ruim 1000 hectaren en bestaat voor ongeveer een derde uit bos en natuurterrein en ongeveer tweederde uit landbouwgrond.

De eigenaren zijn nazaten van de Amsterdamse koopman J.S. van Naamen, die in 1793 de basis voor het huidige landgoed legde door aankoop van de Heerlijkheid Scherpenzeel.

Hierna door aankopen verder uitgebreid, ligt het landgoed thans in de gemeenten Scherpenzeel, Woudenberg, Renswoude, Barneveld en Utrechtse Heuvelrug.

De huidige generatie eigenaren heeft in 2002 de Stichting Landgoed Scherpenzeel opgericht.

Deze Stichting heeft als doel: behoud en ontwikkeling van landschap, natuur en cultuurhistorie op het landgoed, alsmede het bevorderen van de samenhang ervan als historische, ecologische en ruimtelijke eenheid.

Het boek *Verhalen van Scherpenzeel* omvat 108 pagina's en is 17 x 24 cm groot en is gedrukt op prachtig lichtglad vrij dik papier. Het is een uitgave van Stichting Landgoed Scherpenzeel. De uitgever biedt het voor een vriendenprijs aan voor leden van Oud-Scherpenzeel, Oud Renswoude en Oud Woudenberg. Namelijk van € 24,00 in de boekhandel voor € 18,00 via Wim van den Berg: w.v.dberg@hccnet.nl

Wim de Greef

13. Nieuwjaarswens

***Het bestuur van Oud Woudenberg wenst u
goede feestdagen en een gelukkig 2014.***

*Er is weer veel gebeurd en veel gedaan in het afgelopen jaar.
Speciale dank hierbij aan onze vrijwilligers.
Zij zetten zich met veel enthousiasme in voor de stichting.
Wij vertrouwen erop op dezelfde voet te kunnen doorgaan
in het komende jaar.*

(foto Piet de Kruif, winter aan de kerkgracht)

De onderzoeksruijnte is gesloten op maandagmiddag 23 en 30 december.
De expositieruijnte van de Oudheidkamer is op die middagen gewoon open.